

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Reverendi Patris Vincentii Carafæ, Septimi Societatis Jesu Generalis

Bartoli, Daniello

Leodii, 1655

Cap. XII. Vincentii pietas in Dominum Iesum, ejusq[ue] Matrem Virginem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42928

honori instituendam. Quo dicto surrexit, eumque ad jantiam officiosè deduxit. Nimirum, viri sancti, quòd nitidos oculos habeant Divinitatis speculum contem- plando, in quo creata omnia relucet, mentium arcana facilè cognoscunt.

C A P U T XII.

*Vincentii pietas in Dominum
IESUM, ejusq; Matrem
Virginem.*

VT color vivus atque hilaris bonæ Ex vul-
valetudinis, sic interioris ac sinceræ tu, vo-
pietatis index est ea quæ foris emicat, ce, litte-
seu sermone, seu vultu, seu gestu, totius- ris, a-
que hominis conformatione. Quemad- mor e-
modum ergo Vincenntius Dominum jus in
JESUM ferebat in medullis, sic & fre- Christū
quentissimè habebat in ore. Erat autem liquet
ejus ratio de eo loquendi melle dulcior,
affectibus animata distinctaque, adeo ut
animi æstum deliciasque, exprimeret ad
stuporem audientium. Facies quoque
tota suavi ardore, oculi lato splendore,
ipsa totius hominis compositio velut in

Deum absorpti, facile intuentibus persuadebant nihil in illo desiderari ad terrestrem Seraphinum. Et verò abundè illi erat, cur tanto Christi amore flagraret. Ex quo maximè quodam natalis ejus pervigilio eundem Dominum JESUM amabilissimi puelli dulcissimè radiantis specie, brachiis & sinu exceperat, ut retulit qui vidit: de quo tamen viso quia tantùm famâ accepi, licèt adhuc post multos annos constante & velut recenti, nihil ultra assero. Ceterùm ut voce, sic & litteris eundem cordis Regem libentissimè prædicabat. En unæ ad familiar-

rem. *Litteræ Reverentiæ vestræ semper
 mibi gratissimæ accidunt: unum subvereor,
 ne commentationes vestras in aede sacra
 haberi solitas subinde interpellent. Deum
 precabor, ut commentationes illæ & divi-
 no Spiritu afflentur, & eò fructus pariant
 uberes in auditoribus universis. Conducet
 ad hoc si R. V. nonnulla fidei Christianæ
 scita magis in dies aliûsque animo imbi-
 bat: hæc enim benè expensa & velut di-
 gesta, proniùs cùm aliis communicantur.
 Numquam tamen non illis immisceat ali-
 quid de suo. Nam mistio illa orationem
 reddet*

reddet robustiorem. Legi hoc vespere, S. „
 Antonium suis singulariter commendare „
 solitum, ardentem in Christum amorem. „
 Id ipsum Reverentiæ vestræ voveo. ut „
 ipsa primùm, tum verò ab ipsa ceteri ex- „
 ardescant amore. Et sanè, Pater mi, si „
 amorem precedere debet consultatio, & „
 electio eius quod adames, constat non „
 alium nobis quàm Dominum **JESUM** „
 in amoribus esse debere: quippe cui adsint „
 omnes necessitudinis nostræ causæ, summâ- „
 que iura omnia. Quare deceret eum non „
 amare dumtaxat, sed immensùm amare. „
 Verùm huic nomini satisfacit amando quan- „
 tum humanitus licet, atque, ut loquitur „
 docetque Bernardus, ex toto. Etenim qui „
 dat quidquid habet, nihil sibi facit reliqui „
 quod ultra donet; atque adeo sine fine „
 amat, qui nullum limitem figit amori. „
 Hoc igitur pacto acquiescit animus, neque „
 est quod cupiat aliud. Itaque sæpè iteremus „
 hæc sæctas Sæctissimi P. N. Ignatii voces, „
 Amore tui solū cū gratia mihi dones. amo- „
 rem cum gratia, amorem ut amemus, gra- „
 tiam ut amemur. Amare & amari, utique „
 sat est, & amplius nihil. Hactenus ille. „

Præcipuæ verò Vincentii deliciæ, San-
 ctissimum

Præci-
pue in
venera-
bile Sa-
cramen-
tum.

ctissimum Eucharistiæ Sacramentum. Eâ inventâ peribat quodammodo sibi ipse, non modò abdicabat, ac repudiabat reliqua. Quocirca fulmine quondam juxta illum Eucharistiæ supplicansem, ad terram alliso, fragorem non sensit, velut audiendi videndique facultate destitutus: nedum exhorruit. Adeo detinebat illum seu suus seu mutuus Christi amor, in eo amoris folio sedentis. Quot diebus sæpius eum istic adibat adorabatque: utque liberiùs vacaret amori; ne lacrimis suspiriisque se proderet, intra templi scamna se occultabat. Cumque Generalem Præfecturam gereret, noctu & sine lumine itabat in cellam precationis secretam, unde in Eucharisticum tabernaculum prospectus erat; utique *Deum absconditum* in tenebris, & extra cõspectum rerum sensibilibum commodiùs conspexiturus. Neapolim aliave loca obambulans, si præter ædem aliquam vaderet, ubi palam expositum erat venerabile Sacramentũ, perinde ac si à Christo invitari se sentiret, è vestigio invisebat, orabatque de genibus, non obiter, sed solidas horas; immemor sui, immemor negotiorum, quibus

quibus tractandis in viam se dederat. Prodebat autem se maximè ea pietas, uti par erat, sacrificii tempore, nam ut aliquid hinc addam iis quæ capite proximè superiori retuli, incredibili aviditate suggebat lambebatque è calice sanguinem. Os lateri Christi aperto immerfisse, & illius corde se pascere dixisses. Quare nihil mirum, si quamlibet irreverentiam eo id temporis præsentem intolerabilem duceret. Consueverant nobiles quidam importunissimo tempore duas trèsvè horas in templo nostro inambulare. Ita scilicet tempus fallebant, aut potius unà cum sacro loco violabant: propudiosis etiam oculis in puellas, rei divinæ intentas, non clanculum aut defunctoriè, sed fixè liberèque, ut in medio foro, projectis. Hoc nempe est hodieque propè solum nobilitatis aliquorum juvenum specimen, procacitatem & lasciviam in templis sacrorum tempore ostentare. non illas tulit Vincentius, at statim atque Sodalitii nobilium curam suscepit, totus in id incubuit, ut imposterum pedem ædi sacre non inferrent, nisi ut Christum ritè venerarentur. Quod cum esset assecutus,

usum

usum exponendi Panis Angelici in sacellum nobilium Equitum induxit: eo successu, ut Angelorum instar ac Cæli Procerum *Regi sæculorum immortalis* se sisterent. Infelicius actum est cum juvene protervo, profapia quam moribus clariore: frequentabat ille templum nostrum diebus celebrioribus tam caninam impudentiam, impudicos ut amores propalam & cum insigni populi offensione tractaret: Vincentius indignum facinus execratus, ad eum die quodam placidè in templo accedens, amicè paternèque redarguit. Sed qui præsentis Christi majestatem vilipendebat, scilicet hominem contemptim insolentèrque à se repulit. At vir sanctus leniter quidem etiam tum, sed divinam quadam vi ac spiritu timendus, procacem admonuit, Numinis vindictam caveret, quippe capiti suo & propiùs opinionione sua imminentem. Et vaticinio fidem dedit infortunatissimus eventus. Insolens enim ille, non priùs annus abiit, quam inflictam punctim plagam perierit, sine ullo Sacramentorum adminiculo. *Va, qui spernis, nonne & sperneris? Qui aras pro haris habet, porcorum fato dignus est.*

Dulcissima

Dulcissima quoque Vincentio, & ni-
fallor, prima sacrarum voluptatum fuit,
contemplatio cruciatuum & mortis Chri-
sti. Nempe in quibus omnes amoris mu-
tui illecebræ convenirent, Persona The-
andrica, caritas incomparabilis, tum Pa-
tris æterni vingenitum suum nobis do-
nantis, tum Filii sanguinem & vitam no-
stræ salutis causâ prodigens inter in-
gentia tormenta: denique norma, quam
discere avebat, amandi nimirum patien-
do. Hinc illi tritum illud. *Amare & pati:*
pati & amare. Cujus memoria ne men-
te unquam excideret, diu super nudo
pectore gestavit paupertinum signum
Redemptoris è cruce pendentis habitu:
at sine cruce; sive quod ipse cordi suo
tamquam cruci clavis amoris illum affigi
desideraret; sive quod molestiam, atque
crucem majorem ferre. Atque hinc flue-
bat singulare illius in doloribus, plagisque
gaudium. Hinc perpetua desideria vul-
nerum, adeo ut à capite usque pedes non
nisi vulnus esse percuperet: vel plagis
quinis & insignibus saucius, ut saltem eo-
rum numerus Christo similem redderet.
Sic enim generosissimus amator differe-
bat:

Et in
crucia-
tus Re-
dem-
ptoris.

bat:

bat: Non esse germanum Christi patientis amorem, qui imitationis illius avidus non esset: nec sine probro vitam nobis placidè fluere, & ne levi quidem cruciatu libatam, quando Christus ob oculos nostros versatur in cruce, plagis olim confectus & cruciatibus, ut nos à morte æterna afferret. Et verò ut cælestis hæreditas citra tolerantiam ullius doloris cerni posset; tamen pudore dignum esse, integrum & plagis intactum eam adire, præsertim cum Christus suas in cælum detulerit, ut & nos nostras deferremus, & ipse nostra suarum imitatione æternùm gauderet. Hæc & alia se digna Vincentius. Nec existimabat ullum esse potentius incitamentum ad heroicam virtutem, poenâsque voluntarias, exemplo amabilissimi Salvatoris. Quare frequentissima hæc illi in ore seu privatim seu publicè alios exhortanti. Dominus *JESUS* sic agebat. sic patiebatur Dominus *JESUS*, ita colitur *JESUS*, ita ad eius imitationem acceditur. Atque ut flamma latiùs ac latiùs se porrigit, quamdiu materies apta se offert: sic ab exæstuante ejus pectore amor ille patientis Christi erumpens, qua
libello

libello, qui inscribitur *Fasciculus myrrhæ*, quâ studio promovendi *Coronam quinque Redemptoris vulnerum*, ad extremas orbis plagas pertinuit. Quâdam in relatione ab ipso jam Generali Patribus Congregationis, qui eum elegerant, tradita, ut pietatis genus illud per totum terrarum Orbem propagarent, commemorat jam inde ab anno 1612. cum Romæ studiis operam ipse navaret, sacræ illius coronæ usum per occasionem cõmunionis (quam Generalem vocant, solentque nostri singulis mensibus diversis urbis regionibus instituere) initium cœpisse, ac deinde ad Indias Orientales & Occidentales porrectum esse: cumque ea pietas Paulo V. Pontifici maximo exposita atque oblata fuisset, ipsummet ejusmodi coronam ad cingulum gestasse. Porro Vincentius maximâ cum honoris ad quinque Christi plagas accessione, exercitium illud Neapoli divulgavit: adeo ut earum cultui & aræ exstructæ, & festi dies instituti, simul eximii illius studii curæque perennia sint monumenta.

Amori in divinum filium junxit (ut Ejusdẽ in Ma-
 moris est sacrorum amasiorum) amorem riam

E e

in amor.

in magnam Matrem, sic enim Deiparam consuevit nuncupare. Atque ut illius per hebdomadem jejunia, quotidianum rosarium, officiumque, divinas item epulas sacris Virgini diebus, aliisque in ejusdem honorem pietatis exercitia fere à puero obita, & libro primo relata præteream, solebat insuper jam inde septies quotidie curvatis genibus hanc preculam ejusdem honori recitare. *O Domina mea Sancta MARIA, &c.* Item quando fiebat illi copia, omnibus festorum illius dierum pervigiliis publicum prandium egentibus manu sua præbebat. Ut verò se ejus mancipium signo aliquo profiteretur, anulum ferreum pedi insertum diu gestavit; cui catenam libens addidisset indicem amoris sui: sed illius vinculum cum Diva, sat Superis, sat mortalibus notum erat. Ceterum cuidam fratri confirmavit ingemiscens, sibi durius esse, carere ejusmodi catenâ, mancipatûs sui teste, quàm tibiâ insito frigore semimortuas, quod frater ille commiserabatur, habere. Erat illi adhuc juveni in votis Psalterium S. Bonaventuræ, ad Virginis laudes compositum, ut & paupertas
religiosa

VINCENTII CARAFÆ. Lib. II. 435
religiosa, in amore. Itaque ut utrique fa-
ceret satis, R. P. Fabium de Fabiis, Col-
legii Romani, ubi studebat, tum Recto-
rem, facultatem flagitavit stipem in urbe
ostiatim mendicandi, dum sufficientes
nummulos ad libelli illius emptionem
collegisset. Hic verò, ut erat æquè peri-
tus probandæ suorum virtutis, ac virtute
ipse præditus, Vincentio duriusculè ac-
cepto, dixit denique Societati non esse
in more compendium suum ex corroga-
ta stipe facere, acciperet à se psalterium
(& erat in promptu) & unà facultatem,
quocumque iret, secum deferendi, uten-
diq̃ue: atque ita dimisit non minùs repre-
hensione, quàm dono lætum. Notum
est, ex iis quæ priore libro memoravi,
quanto studio Virginei honoris, Sodali-
tium nobilium Equitum, illius sacrum
natali, procurarit. Addo hîc singularem
ejusdem curam, quàm fieri poterat splen-
didissimè magnificentissimèque, Sodalitii
aulam decorandi. Nec enim ferre po-
terat terræ filiorum, quantumlibet inter
reliquos eminentium, aulas & conclavia
regio luxu splendere, & Regina cæli cū-
riam pauperem in modum adornari. Et

E e 2

profectò

profectò feliciter evênit, ut excelsis ejus desideriiis dignisq̃ue tantâ Dominâ indi-
 ciis munificentia pietasq̃ue Sodalium re-
 sponderet. fuit qui maximâ suâ volunta-
 te mille & quingentos aureos Sodalitii in
 usus impertiret: alii pro sorte sua ac vi-
 rili, generosâ prorsus liberalitate. Quin
 etiam Immaculatæ Mariæ placuit symbola-
 lam suam aliquando conferre. Opus erat
 ad altaris ornatum non vulgare pecuniæ
 summâ. De illa Vincentius ad quemdam
 è Sodalitatis primoribus cùm retulisset,
 diffidentia nonnihil in eo comperit: rato
 non nisi perægrè tantam pecuniæ vim
 parari posse. Cui leniter correpto, *Censés-
 ne,* ait, *Magnæ Matri non esse in proclivi
 hanc summam honoris sui gratiâ nobis
 invenire?* & Vincentii verbis vaticinii
 vim eadem Diva attulit, summam scilicet
 in præsens opus sufficientem. Ceterùm
 ejusdem Vincentii operâ hæc Sodalium
 aula ornamentis aræ propriis, peristro-
 matis, laciniis aureis, picturis, musicâ sym-
 phonia adeo excellit, ut palmam inter
 omnes Virgini sacras mereri videatur.
 Dixeris illam regium Mariæ prætorium,
 hunc verò prætorio Præfectum.

Nec honoris Mariani procurandi studiosior fuit, quàm ejus adversus impios tuendi. Præpositus erat Domui Professæ Neapoli anno confirmatæ Societatis seculari, quando Societate universa per totum terrarum Orbem beneficium illud tum sibi, tum Orbi ipsi variis pietatis lætitiæque significationibus gratulante, ipse, ut in partem gratiarum actionis veniret, missionem, ut vocamus, & quamdam animarum venationem instituit in D. Eligii *al Mercato*, quæ totum Octobris mensem tenuit. Eò ipsemet interdum binis ante solis ortum horis contendit, ut inveniret quos Christianis præceptis prius imbueret, atque ad sacram exomologesim synaximque (qui fructus est ultimus hujusmodi missionum) perduceret. Dum hæc agit, cognoscit nefarium quemdam ganeonem, amisso inter sacrilegas voces peculio, chartas pictas, quæ solæ in manibus ei superabant, desperabundû & furore insane percitum, non sine sacrilego dicto, in os imaginis Marianæ conjecisse. nempe percudit id funesti nuncii piissimum ejus pectus, & incredibili dolore affecit. Ergo illico

Et honoris illius tuendi studiū

curam intendit Magnæ Matris honori reparando. Ac primùm quoniam hæc aleatorum academia illis pro asylo est, conductorem illius convênit ut sibi liceret gurgustium illud, in quo tantum facinus patratum esset, sufficienti pecunia redemptum, in ædiculam D. Virginis convertere: & obtinuit. simul egit de modo alia ejusmodi omnia ad unum abolendi. Tum atrocem illam impietatem pro concione evulgari, domum in ædiculam converti, & supplicationem generalem ad eam institui, imaginem impiè habitam, at jam egregiè ornatam, supplicando deferri, ac loco suo honorificè restitui curavit. Ad hæc, ejusdem jussu ardentissimus è Nostris concionator excitato illic suggestu memoriam indignissimi sacrilegii refricavit, innumera, quæ ex ludo promanant, mala exaggerans. Tantusque extitit animorum motus, ut suspiria gemitusque passim in populo resonarent, & aliqui præ oris ac pectoris acri contentique percussione, linquentè spiritu semianimes ruerent. Denique coactâ in cumulum magna chartarum, alcarum & tabularum lusoriarum copia igne supposito

posito simul delevit probrum, simul honori Magnæ Matris adluxit: Vincentio interea amoris ac lætitiæ vix pectore æstum continente, ad tantam gloriam amantissimæ cordis sui Reginæ. Ceterùm quia non rei, sed criminis odio atque execratione hæc procuraverat, eo tandem intercepto post multam ac diligentem conquisitionem, quàm potuit efficacissimè per litteras egit cum Prorege aliisque, ad quos causæ illius cognitio pertinebat, ut veniâ donaretur, Immaculatæ scilicet Mariæ exemplo ac spiritu, quæ misericordiæ sinum etiam sibi infestis hostibus expandit.

Porro non passa est illa tot Vincentii officiis obsequiisque se vinci. Asserebat ipse à pueritia usque ad senectam sese ab eâ innumeris cumulatum beneficiis. Quin etiam constat ejusdem testimonio, adfuisse illi in corporis necessitatibus, idque modis omnino insuetis. Incidit in ægritudinem primis, quibus cœtui nobilium Equitum præfuit, annis: & jam judicio medicorum à morte non longè aberat, quando ad eum visendi gratiâ circa quintam vespertinam venit Frater quidam è

Nostri, illi per familiaris. Ut primum fuit in conspectu, Vincentius suspirium ex imo duxit, tristicique ac lacrimante vultu ostendit ejus adventum sibi permolestum esse. Attonitus ille rei novitate, mœroris ac molestiæ causam avidè scitatus est: sed exprimere ex illo aliud non potuit, quàm pauca hæc: *Ignoscat tibi Deus, ab idum, meque mihi relinque.* Incendère hæc simul suspicionem alicujus insignis gratiæ Vincentio recens collatæ, simul ejus discendæ desiderium. Quare institit frater ille rogare, confidenter rem & animum aperiret, idque tantopere, ut vir sanctus, quò se ab ejus importunitate expediret, sponderet aperturum aliàs, excederet modò actutum è cubiculo. Excessit ergo; sed duabus post horis rediens, idem iterum iterumque quàm precibus, quàm rationibus contendit: at incassum. Redit ad illum mane insequenti, & acriter instat, promissis ut stet: enimverò nec se istinc recessurum, nec molestiam desitutum, ni Pater rem patefaciat. Itaque importunitati cedens, petita acceptaque inviolabilis secreti sponcione ita fari cœpit. *Quando, mi Frater,*
cellam

cellam meam ingressus es, hanc ingressu suo dignata Virgo, optionem mihi dederat vitæ vel mortis, atque ut alterutrum eligerem, insinuaverat. Ego verò utramque illius arbitrio permisi; nec enim quidquam mihi gratum, nisi quod ipsi placeret. Mortem certè non posse molestam accidere, nisi fortè quoddam nobilem Sodalitatem in pristinum florem numerumque necdum pro voto restituerim. Tum frater rem ut distinctius cognosceret, quæsit vigiline an verò dormienti hæc obtigissent: *Vigili*, ait, & verò aliàs similibus ostentis cælitus dignatus fui. Alia perscrutanti nihil aliud responsum. Sic ergo mortem Virginis ope vitavit Vincentius, quodque peroptarat, ejusdem auspiciis pristino vigori Sodalitium illud reddidit, imò ut priore libro memoratū, auxit numero & pietate. minus prolixus sum, si cetera ejusdem Immaculatæ Mariæ in illum beneficia percensere velim, ex quo maximè ambiguum vitæ capeffendæ, ad Societatem Filii sui ineundam impulit. Id dumtaxat dicam, cuidam cælestibus visis illustri objectum aliquando Dominum JESUM, cujus è plagis velut rivi profluebant mar-

Ee 5 garitorum

garitorum, auditumque cum amantissimæ Matri suæ Vincentium commendarer amicissimis verbis, nominatim hoc etiam nomine, quod sibi acceptissimus foret, ob suum in Augustissimam Deiparam præcipuum amorem. Certè Vincentius velut partam ratamve habebat gratiam, quamcumque ab eâ petisset. Ad quam (quemadmodum & ad alios suos in cælo patronos) scribere consueverat B. Stanislai exemplo, & litteris oblato aliquo obsequii pœnævè voluntariæ genere, pondus addebat. Imò sine dubitatione omnibus servitutum illius professis confirmabat, quæ ab illâ flagitassent, obtenturos. unum è multis ejus fidei argumentum esto. Neapoli à nobili quodam viro, quem maligna febris ex cæli mutatione conflata tenebat, evocatus, ex ipso audit, datâ egentibus ad honorem Magnæ Matris stipe, eandem rogasse valetudinem. Cui confestim Vincentius, *Cum ita sit, inquit, lætus age, obtinebis. Nec enim erit unquam, ut Magna Mater officio ac humanitate se vinci à te patiatur.* Post hæc deterius ægro factum est, luculentè delirare cœpit: adeo ut mors timeretur.

retur. Sed illi Patris sponſio numquam mente excidit. Atque ut primùm redibant lucis ac iudicii intervalla, confirmabat ſe, etſi animam ageret, ſpem evadendi non poſiturum. Quippe certâ ſe niti fide ſancti illius hominis, aut potiùs, Dei paræ miſeratione. Et revera hæc ſalutis anchora fuit. nam feſta Virginis luce poſt paulo affulgente, caligo mentis diſcuſſa eſt, evanuit morbus, & vir nobilis clariffimè vidit fervorum Mariæ preces, (ſi præſertim eleëmofynæ jungantur) vel tamquam imperia eſſe, quibus Clementiſſima univerſi Domina non poteſt non morem gerere, vel tamquam tela quæ cor illius rectâ petunt, ſauciantque, nec quieſcere ſinunt donec quod petitur, largiatur.

CAPUT XIII.

Sententiæ ejus aſcetica memoriâ digniores.

VINCENTIUS quondam diſputans de eo concionatorum genere quibus eruditionis & loquentiæ multum, probi-
tatis